

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 9/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Ivanom, Námestie SNP 41, Zvolen, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 27 C 15/2018 z 2. novembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 C 15/2018 z 2. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľka ako neúspešná strana v spore bola rozsudkom okresného súdu sp. zn. 27 C 15/2018 z 10. januára 2019 zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu 38 300 € s príslušenstvom a tiež náhradu trov konania. Proti uvedenému rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, pričom okresný súd uznesením sp. zn. 27 C 15/2018 zo 6. marca 2019 (ďalej len „prvé uznesenie o poplatku“) uložil sťažovateľke za odvolanie zaplatiť súdny poplatok v sume 1 101 €.

Odvolaniu sťažovateľky bolo vyhovené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný súd rozhodol v poradí druhým rozsudkom, proti ktorému sťažovateľka podala ďalšie odvolanie. Okresný súd uznesením sp. zn. 27 C 15/2018 z 30. septembra 2020 (ďalej len „druhé uznesenie o poplatku“) uložil sťažovateľke povinnosť za odvolanie zaplatiť poplatok v sume 2 132 €.

Proti druhému uzneseniu o poplatku sťažovateľka podala sťažnosť, odvolávajúc sa na § 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Okresný súd o sťažnosti rozhodol napadnutým uznesením tak, že zmenil druhé uznesenie o poplatku a zaviazal sťažovateľku zaplatiť doplatok za prvé podané odvolanie v sume 1 031 €.

3. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za prekvapivé a postup okresného súdu označila za *„postup v rozpore s platnými právnymi predpismi, zároveň rozporný a neakceptovateľný“*.

Prvé uznesenie o poplatku považuje sťažovateľka za správne, a teda „otázka súdneho poplatku za toto odvolanie uzatvorená, preto podľa môjho názoru ani nemohlo a nemalo dôjsť k zmene výšky poplatkovej povinnosti a ak tak porušovateľ urobil, konal protizákonne a protiústavne.“

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol o jej ústavnej sťažnosti nálezom:
„1. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 02.11.2020, sp. zn. 27C/15/2018

bolo porušené základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 02.11.2020, sp. zn. 27C/15/2018 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a nadväzne na to aj základného práva vlastníť majetok napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bol sťažovateľke vyrubený doplatok k súdnemu poplatku za odvolanie.

III.1 K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

13. Ústavnú sťažnosť je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 88/07, II. ÚS 13/2018, II. ÚS 100/2020).

14. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol: *„Podľa položky 16 Sadzobníka súdnych poplatkov k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, k spoločnej poznámke k položkám 1, 3, 6, 7 až 7d, 9, 9a, 10, 14 a 16, ak bol rozsudok zrušený v dôsledku odvolania, obnovy konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, poplatok z odvolania proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie, obnovy konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti neplatí poplatník, ktorý už raz poplatok zaplatil...“*

Na základe vyššie uvedeného dospel súd k záveru, že sťažnosť žalovanej je čiastočne dôvodná, pretože bolo vydané nesprávne rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti za odvolanie z 29. 09. 2020, avšak pri poplatkovej kontrole spisu súd zistil, že žalovaná uhradila 05. 08. 2019 za skôr podané odvolanie súdny poplatok v sume 1 101 €, teda v nižšej sume ako ho mala zaplatiť. Správne mal byť súdny poplatok za skôr podané odvolanie v sume 2 132 €, t. j. 6 % z 36 700 € znížený za elektronické podanie o 50 % najviac o 70 €, a preto súd týmto uznesením uložil žalovanej povinnosť zaplatiť doplatok k súdnemu poplatku za skôr podané odvolanie v sume 1 031 € (2 132 € - 1 101 €, ktoré už žalovaná zaplatila).“

15. Z citovanej časti napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd vyhovel sťažovateľke v tom, že odkazom na položku 16 sadzobníka súdnych poplatkov konštatoval, že za opakované podanie odvolania sa súdny poplatok neplatí. Okresný súd v rámci skúmania sumy súdneho poplatku v právnej veci sťažovateľky zistil, že súdny poplatok skôr vyrubený bol v nesprávnej – nižšej sume, a preto sťažovateľku zaviazal na doplatenie súdneho poplatku v správnej sume a v zákonom predpokladanej lehote. Pokiaľ sťažovateľka uviedla, že prvotne určenú sumu súdneho poplatku považuje za správnu, dôvodiac elektronickým podaním, ústavný súd konštatuje (zároveň to vyplýva z napadnutého uznesenia), že okresný súd túto skutočnosť zohľadnil v zmysle zákona o súdnych poplatkoch.

16. Podľa § 13 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch poplatok alebo doplatok poplatku nemožno vyrubiť po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným.

Odkazujúc na citované ustanovenie zákona o súdnych poplatkoch, ústavný súd poukazuje na to, že prvé uznesenie o súdnom poplatku bolo vydané 6. marca 2019 (uhradené 5. augusta 2019).

17. Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd je oprávnený

preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

18. V závere ústavný súd predostiera, že nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nim urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží (I. ÚS 76/2015).

19. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v napadnutom uznesení okresného súdu pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2 K porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

20. Sťažovateľka zároveň argumentovala, že napadnutým uznesením okresného súdu bolo zasiahnuté do jej základného práva vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd konštatuje, že ide o právo hmotného charakteru a že nezistil relevantnú súvislosť medzi označeným právom hmotnej povahy a posudzovaným uznesením

okresného súdu. Taktiež zo skutočností, ktoré sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, nevyplýva žiadna možnosť porušenia týchto práv, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 439/2018).

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu